

Bilaga 1
2024-04-16

Revisionsredogörelse för samfällda kommunrevisionen 2023

1 Inledning

Kommunrevisionen ska ge underlag till kommunfullmäktige inför deras beslut i den årliga ansvarsprövningen.

De förtroendevalda kommunrevisorernas granskningsuppdrag uttrycks i kommunallagens (2017:725) 12:e kapitel. Där fastställs att revisorerna, i den omfattning som följer av god revisionsred, årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelser verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämnders och styrelser interna kontroll är tillräcklig.

Bland de förtroendevalda kommunrevisorerna utser fullmäktige lekmannarevisorer att granska verksamheten i kommunala bolag och stiftelser samt de övriga organisationer där kommunen har att utse revisorer.

Revisorernas årliga granskning delas in i följande områden:

- ▶ Granskning av delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Grundläggande granskning
- ▶ Fördjupade granskningar

2 Granskning av årsredovisning och delårsrapport

2.1 Granskning av delårsrapport 2023

Utfallet per augusti 2023 uppgick till 304 mnkr vilket var ca 65 mnkr lägre än utfallet för samma period 2022. Det prognostiserade resultatet för helåret, justerat för jämförelsestörande poster, uppgick till 24 mnkr. Jämfört med 2022 års utfall för helåret, 465 mnkr, var det prognostiserade resultatet därmed väsentligt lägre.

2023 förväntades skatteintäkterna öka med 3,9 % och nettokostnaderna med 7,5 %. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i prognosen med 150 mnkr inom nettokostnaderna och 29 mnkr inom finansresultatet.

Balanskravsresultatet uppgår enligt prognos till -9 mnkr. För att uppnå kommunallagens krav på en ekonomi i balans görs i enlighet med ekonomi- och verksamhetsplanen en disposition från resultatutjämningsreserven (RUR) om 9 mnkr för 2023.

Delårsrapporten bedöms, i allt väsentligt, ha upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god revisionsssed.

2.2 Granskning av årsredovisning 2023

Granskningen av årsredovisningen samt det sakkunnige bitrådets uttalande bifogas i sin helhet revisionsberättelsen. Granskningsrapporten kommenterar också delårsrapporten i förhållande till årsredovisningen.

3. Grundläggande granskning

Syftet med en grundläggande granskning är att ge revisorerna underlag för ansvarsprovning genom en översiktlig granskning av all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsssed. Genomförandet av en grundläggande granskning grundas på intervjuer och dokumentstudier. Revisorerna träffar tillsammans med sina sakkunniga biträden kommunstyrelsens och nämndernas presidium. Vidare tar revisorerna del av protokoll, grundläggande dokument såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, budgetplaner, bokslut samt internkontrollplaner. Den grundläggande granskningen har även fokus på väsentliga händelser samt identifierade riskområden och genomfördes under september 2023 – november 2023.

Inom ramen för 2023 års grundläggande granskning har följande beslutande områden från revisionen diskuterats med samtliga nämnder:

- ▶ Lång- och kortsiktiga ekonomiska prognoser
- ▶ Ekonomiskt utfall
- ▶ Intern kontroll och riskanalys
- ▶ Organisation och personalförsörjning
- ▶ Verksamhet och måluppfyllelse
- ▶ Tidigare genomförda granskningar
- ▶ Väsentliga verksamhetshändelser
- ▶ Utmaningar och utvecklingsområden

Inom ramen för den grundläggande granskningen lämnades inga rekommendationer om åtgärder för kommunstyrelsen eller nämnderna. Nämndernas måluppfyllelse och interna kontroll bedömdes vara tillfredsställande. Samtidigt konstaterades att flera nämnders målanalys gav upphov till ett antal kritiska frågor om målstyrningsprocessen utifrån sambandet mellan nämndernas mål, indikatorer och bedömning.

4 Fördjupande revisionsprojekt

Under året har den grundläggande granskningen kompletterats genom att vi uppdragit åt vårt sakkunniga biträde att genomföra följande fördjupade granskningar:

- ▶ Granskning av intern kontroll
- ▶ Granskning av lokalförsörjning och entreprenadupphandling
- ▶ Granskning av avtalshantering inom tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden
- ▶ Granskning av effektiviseringsarbetet
- ▶ Granskning av förutsättningar inför inträdet av ny kommunal standard för räkenskapsrevision

Kommunrevisionens ambition är att ha ett processinriktat och resultatorienterat arbetssätt. Det innebär att en granskning avslutas först när nämnd och/eller styrelse redovisat vilka åtgärder som vidtagits och/eller planerats med anledning av rapporten.

Granskningsrapporterna överlämnas löpande till kommunledningskontoret för registrering på kommunens hemsida. Vi har erhållit svar från styrelser och nämnder avseende genomförda granskningar under 2023. Inkomna svar framgår av bilaga A.

4.1 Granskning av intern kontroll

Granskningens syfte var att bedöma om vård- och omsorgsnämnden, servicenämnden, utbildningsnämnden och miljönämnden har ett ändamålsenligt arbete med intern kontroll. I granskningen ingår även kommunstyrelsens övergripande arbete med intern kontroll.

Den sammanfattande bedömningen är att vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden i hög utsträckning har ett ändamålsenligt arbete med intern kontroll. Vidare bedöms att miljönämnden och servicenämnden i viss utsträckning ha ett ändamålsenligt arbete. Kommunstyrelsen bedömer vi i hög utsträckning ha ett ändamålsenligt arbete avseende att ta fram riktlinjer och stöd för intern kontroll samt styra och leda de kammungemensamma intern kontrollerna.

Bedömningen grundar sig på att granskningen visar att det finns ett etablerat arbetssätt utifrån de kommunövergripande rutinerna. Dock framgår det att utförandet och dokumentationen inte genomförs likvärdigt inom de granskade nämnderna.

4.2 Granskning av lokalförsörjning och entreprenadupphandling

Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen och servicenämnden har tillräcklig styrning och kontroll av lokalförsörjningsprocessen. Däri ingår att utvärdera om dessa i tillräcklig utsträckning har beaktat rekommendationerna från tidigare granskning. Dessutom syftar granskningen till att bedöma om det finns en tillräcklig styrning och kontroll avseende förutsättningarna för upphandling av entreprenörer för lokalinvesteringar.

Kommunstyrelsen bedöms delvis ha en tillräcklig styrning avseende lokalinvesteringsprocessen. Bedömningen grundar sig på att det i stora delar finns tillräckliga behovsbedömningar och samverkansformer men också att roller och ansvar inte fullt ut är dokumenterade och fastställda. I granskningen framgår att struktur avseende behovs-

bedömningar och samverkan är samma som vid tidigare granskning 2019 men att formerna har utvecklats. Kommunstyrelsen har inte fullt ut beaktat revisionens rekommendationer från tidigare granskning. Endast en av rekommendationerna från granskningen 2019 kan anses som genomförda.

Servicenämnden bedöms inte fullt ut ha säkerställt att det finns styrande principer för val av entreprenad- och upphandlingsform. Vi menar att det finns en god struktur för servicenämndens projektmodell samt den ekonomiska uppföljningen av projekt. Däremot saknas en fastställd instruktion för riskhantering som en del av projektmodellen. Bedömningen är därmed att servicenämnden behöver säkerställa att det finns en systematisk riskhantering och däri tydliggöra hur risker ska analyseras, hanteras och följas upp genom projektets livslängd. Slutligen är bedömningen att servicenämnden bör utveckla nyckeltalsanalyser (KPI:er) för byggprojekt.

4.3 Granskning av avtalshantering

Granskningens syfte var att bedöma kultur- och fritidsnämnden och tekniska nämndens kvalitetssäkring vid utformande av avtal samt om en tillräcklig uppföljning av ingångna avtal sker. Därtill granskas kommunstyrelsen avseende centrala dokument och rutiner.

Den sammanfattande bedömningen är att kultur- och fritidsnämnden till viss del och tekniska nämnden till stor del har en tillräcklig kvalitetssäkring vid utformning av avtal och uppföljning av ingångna avtal. Kommunstyrelsen bedöms säkerställa att det finns centrala dokument och rutiner för avtalshantering.

Bedömningen är att de granskade nämndernas uppföljning av avtal behöver stärkas. Granskningen visar att nämnderna hanterar uppföljning olika och det är en brist att det inte finns en enhetlighet avseende uppföljning av avtal.

En genomförd stickprovsundersökning av 80 avtal visar att avtalen i sig har en god kvalitet men att avtalen utifrån deras innehåller visar på ett behov av tydliga rutiner gällande bevakning av avtalsfrister och uppräknning av priser. Lika så att det bör finnas rutiner kring registrering, enhetlig rubricering och angivande av ansvariga personer för säkerställande av struktur och ordning av avtalshantering och uppföljningen.

4.4 Granskning av effektiviseringsarbetet

Syftet med granskningen var att bedöma om barn- och skolnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden samt renhållningsstyrelsen har ett ändamålsenligt arbete med effektiviseringar inom sin verksamhet.

Slutsatsen är att det finns i varierande omfattning ett arbete med att identifiera effektiviseringspotential, formulera målbilder och implementera åtgärder för att förbättra kvaliteten eller minska kostnader. Nämnderna lägger vikt på olika perspektiv i förhållandet mellan ekonomi och kvalitet i fråga om att vara effektiva.

Samtliga granskade nämnder rekommenderas att utveckla långsiktiga ekonomiska analyser i syfte att säkerställa att åtgärder vidtas för en längre tidshorisont, detta för att undvika kortsiktiga lösningar utan bestående effekter. Därtill finns ett behov av att tydliggöra hur måluppfyllelse för effektiviseringsprojekt ska värderas och följas upp. Likaså att tydliggöra förväntade effekter för specifika åtgärder och aktiviteter som syftar

till att öka effektiviteten. Revisionen bedömer att Barn- och skolnämnden bör utveckla sitt effektiviseringsarbete.

4.5 Granskning av förutsättningar inför inträdet av ny kommunal standard för räkenskapsrevision

Granskningen syftade till att kartlägga kommunens förutsättningar för att granskas enligt den nya standarden för kommunal räkenskapsrevision (KISA) och omfattade kommunstyrelsen. Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunstyrelsen i allt väsentligt har de förutsättningar som krävs för att granskas enligt den nya standarden.

5 Revision av kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund

Ur kretsen förtroendevalda revisorer i Lunds kommun väljs lekmannarevisorer för de kommunala bolagen; Lunds Rådhus AB, Kraftringen AB, Kraftringen Energi AB, Modity Energy Trading AB, Lunds kommuns Fastighets AB, Visit Lund AB, Lunds kommuns Parkerings AB, Fastighets AB Lund Arena, SYSAV, SYSAV Industri AB och Science Village Scandinavia AB. Därutöver väljs revisorer för stiftelsen Arenan, Lekande barnens fond, Habostiftelsen och Lunds kommuns förvaltade stiftelser. Slutligen väljs också revisorer för kommunalförbunden VA Syd, Räddningstjänst Syd och FINSAM.

6 Genomförda sammanträden, studiebesök, utbildningstillfällen m.m.

I november 2023 genomförde kommunrevisionen två planeringsdagar där 2023 års erfarenheter diskuterades och planeringen för 2024 påbörjades. De förtroendevalda revisorerna har under 2023 genomfört en utbildningsdag avseende effektiv protokollsläsning utifrån ett revisionellt perspektiv, delar av revisionen deltog också i den primärkommunala revisionskonferensen som 2023 arrangerades av Kungsbacka kommun. Därutöver har revisorer deltagit i olika typer av utbildningsinsatser, bl.a. EY:s digitala utbildningstillfällen för förtroendevalda revisorer samt en utbildningsdag på AF-borgen i Lund.

Revisionen har genomfört ett studiebesök på Markentreprenad i maj 2023 och Överförmyndarnämnden för Lunds och Eslövs kommuner i december 2023. Revisionens presidium har träffat kommunfullmäktiges presidium vid ett par tillfällen.

SKR i samverkan med Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (Skyrev) och FAR har tagit fram och antagit en ny standard för kommunal räkenskapsrevision som börjat gälla för 2023 års granskning, vilket har inneburit merkostnader för revisionen. Standarden är en del av god revisionssed som revisionen ska följa enligt kommunallagens 12e kap. Den nya standarden innebär nya krav avseende räkenskapsrevisionen i förhållande till tidigare års granskning.

Bilaga A: Förteckning över upprättade granskningsrapporter revisionsåret 2023 samt svarsdatum och svar för granskade nämnder.

Granskning	Svar senast	Svar inkommit från	Svar inkommit
Granskning av intern kontroll	2023-10-17	Kommunstyrelsen Vård- och omsorgs- nämnden Utbildningsnämnden Servicenämnden Miljönämnden	2023-10-11 (KS) 2023-09-27 (SN) 2023-09-20 (VON) 2023-10-12 (MN) 2023-09-27 (UN)
Granskning av lokalförsörjning och entreprenadupphandling	2024-05-20	Kommunstyrelsen Sevicenämnden	
Granskning av avtalshantering inom tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden	2023-12-06	Kommunstyrelsen Tekniska nämnden Kultur- och fritids- nämnden	2023-11-29 (KS) 2023-11-16 (KFN) 2023-11-15 (TN)
Granskning av effektiviseringsarbetet	2024-03-25	Barn- och skolnämnden Arbetsmarknads- och socialnämnden Renhållningsstyrelsen	2024-03-25 (RHS) 2024-03-27 (ASN) 2024-04-04 (BSN)
Granskning av förutsättningar inför inträdet av ny kommunal standard för räkenskapsrevision	Enbart för kännedom.		